

Sămănătorul

Revistă Literară Săptăminală

Supt îngrijirea d-lor :

D. ANGHEL, ST. O. IOSIF, M. SADOVEANU, G. SANDU-ALDEA, ION SCURTU

PENTRU PARTEA LITERARĂ.

G. M. MURGOCI

PENTRU PARTEA ȘTIINȚIFICĂ.

Sumarul :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

- A. STAVRI. — Pe înnoptate (reminiscență).
N. DUNĂREANU. — Domnul Davidescu (nuvelă).
ALEX. GH. DOINARU. — Două mîini (fabulă).
CATON THEODORIAN. — Pentru o floare (schiță).
A. MIREA. — Cronica veselă : Cioflecărie.
I. SC. — Cronica.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul ACADEMIEI No. 3. — Str. EDGAR QUINET No. 4.

BUCUREȘTI.

EXEMPLARUL :

In țară . . . 20 bani
In străinătate 25 ,

ABONAMENTUL ANUAL :

In țară . . . 10 lei
In străinătate . 12 ,

„MINERVA“
INSTITUT DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURA
B-dul Academiei 3. — Edgar Quinet 4
BUCUREȘTI

A apărut :

Istoria litera-
turii românești
BCU Cluj / Central University Library Cluj
în sec. al XIX-lea

DE

N. IORGA

De vânzare la toate Librăriile

PREȚUL LEI 5.—

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMINALĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul Academiei, 3,
Strada Edgar Quinet, No. 4.
BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL

În țară 10 lei
În străinătate. 12 »

PE ÎNNOPTATE

— REMINISCENȚĂ —

De la casă, cu'ncărcatul,
Lîng'un car cu patru boi,
Pe tăcute și'ntristat
Și în pas domol, băiatul
Mină boii către sat...
Vintură o altă cale

Gîndurile sale — Cluj National University Library Cluj

Și îngîină mai de-apoi
O cîntare numai jale.

Într'în sat cînd înoptează...
De la casa tupilată
O fereastră luminează,
Din grădină, drumul mare —
Și din prag ca o săgeată,
Peste straturî înflorite,
O copilă'n fugă sare
Și din fugă îi trimite
Peste gard o floare.

El se pleacă și-o ridică;
Într'acolo nu privește:
Știe el și cine-î fata,
Și cam ce-a dorit să-î zică,
Și ce semn e'n aruncata
Ramură de iasomie;

Știe el ce știe!
 Și mergînd și-o potrivește
 Binișor la pălărie.

Chiue la boi de zor
 Și mărunț din biciu pocnește;
 Merge-acum în fruntea lor —
 Și cu piept deschis băiatul
 Calcă mîndru, voiņicește,
 În poșida tuturoră —
 Și î-i vesel șueratul
 Și năvălnică îi hora
 De răsună satul.

A. STAVRI.

DOMNUL DAVIDESCU

(Urmare).

Davidescu ofta și se 'nchidea într'o tăcere adincă... Se uita la ea cu ochii rugători, parc'ar fi voit să-î spue: «iartă-mă, sunt vinovat, dar n'am nici o putere...»

Cite-va zile după asta, fără să spue o vorbă, îmbracă pălăria cea veche, rochia cea măslinie și veni la dînsul.

— Dă-mi parale de tren.

— De unde să-ți dau, dragă, vezi că n'am...

Lisaveta, ferbînd de minie, îl repezi la o parte și se duse la tîghea: «dacă nu-mi dai, iaș eu.» Davidescu o apucă de mîna.

— Staî frate, ce-î asta...

— Te las, strigă ea, de-așa viață mă lipsesc... nu m'am măritat să-mi îngrop tinerețele mele în pustiuri.

— Bine, Lisavetă, dacă ți-î urit, adă pe Marioara, t'eî mai lua; de!.. nici eu nu zic că n'ai dreptate. O mai sta ea vre-o săptămînă, două, t'eî duce și la Galați... ce să fac?

Marioara era nepoata lui Davidescu. Tată său fusese frînar la gară și murise tăeat de tren. Trăia împreună cu mă-sa dintr'o pensioară de 15 franci și din ce cîștiga cu acul. Locuia într'o fundătură de lîngă biserica Sf. Vineri; o casă mică, joasă, întunecată, cu părății coșcoviți. Acolo, în mormîntul acela, Marioara împungea cu acul de

dimineața pînă seara ; împletea dantele pentru cîțiva franci. Făcuse vre-o două clase la școala profesională, dar îndată ce-a murit tatu-său a trebuit să se lase de școală.

Cînd cucoana Lisaveta i-a adus vestea c'o ia la țară, a sărit în sus de bucurie. Numai mă-sa, o femeie uscată la față și sbircită, n'a zis nimic. Sara s'a pregătit pînă tîrziu, așteptînd pe mătușe-sa să vie. A doua zi iar a așteptat-o ; un fior de grijă o cuprinse pe fată, gîndindu-se că poate mătușe-sa a plecat și pe ea a lăsat-o. Dar iată că'n seara a treia, a venit de la niște cunoștințe și după ce-a spus cum a petrecut, a 'nceput să se jăluească iar de viața ei nesuferită, de tăcerea cîmpurilor, de boala care a căpătat'o la rinichii, de tinerețea ei perdută. Savasta, bătrîna, o asculta cu oarecare părere de rău ; iar cînd au plecat, i-a spus fetei :

— Vezi, Marioară, două săptămîni e de-ajuns...

Natura întinerită, cîmpiiile înverzite, amurgurile cenușii, nourii scăldați într'o lumină de aur, au cucerit de-odată sufletul acesta tînar și'n vinele căruî curgea o viață proaspătă ca și natura în mijlocul căreî intra: a cucerit pe această fată frumoasă, cu ochii albaștri ca cicoarea și care nu ieșise mai nici-odată din căsuța lor din Sf. Vineri. Incepu s'alerte veselă pe cîmp, pe malul apei, să sară, să vorbească repede, să 'ntrebe pe mătușă-să de pomii, de florile care atunci îmbobocea; dar dînsa sta rece, răspundea supărată, tristă, parcă veșnic ascundea în sufletul ei ceva.

În primele zile, Marioara începu să se ridice pe dealurile Tirighinei; peptul ei se sbătea ca la o păsărică cînd ajungea pe culme și de unde se desfășura întreaga valea a Siretului, munții albaștri, cursul marelui al Dunărei cu corabiile călătoare, sate albe 'n zare și păduri nesfîrșite de sălcii.

În altă zi merse cu mătușă sa peste Siret! s'afundară în răcoarea pădurei, trecură apoi prin gară, pe linia Siretului și se 'ntoarseră acasă. Domnul Davidescu se simțea mulțumit; socotea că astfel nevastă-sa s'a mai liniștit... El stătea toată ziua în dugheana lui; scotea vin din pivniță, ștergea paharele, mătura, alerga în toate părțile și se simțea foarte fericit cînd un mușteriu îi spunea: «Bun vin ai, d-le Davidescu.» Cite-va zile Lisaveta n'a spus nimic; a cincea zi începu să-și încerce din nou pălăria cea veche: se punea înaintea oglinzei, se îmbrăca, întrebînd : «Așa-î că-mi stă bine! așa-î că sînt frumoasă încă, Marioaro?» Fata îi răspundea încet, neînțelegîndu-î gîndurile.... Ce-î trăsni Lisavetei prin cap: «Marioara știe să lucreze... dacă mi-aș cumpăra niște muselin, să-mi facă ea bluze!» A fost destul să-și pue ea 'n cap ceva... îndată s'a dus la bărbatu-său...

Privirea lui blîndă se schimbă de-odată...

— Nu-ți dau. Să stai acasă.

— Mojicile, mitocanule, mi-ai mâncat tinerețele; eu n'am o bluză, o rochie, că n'ai fost în stare să-mi faci.

— Ce vorbești așa, nemernico? strigă el înfuriat.

— Ticălos, nemernic, ești tu!... răcni dînsa.

Davidescu se opri; căzu pe un scaun obosit, suflînd greū; scoase din teighea ciți-va franci și-î aruncă. Ea plecă fără să-și ia ziua bună.

El rămase abătut și o tristeță mare îi coprinse sufletul. Îi venea să plîngă, să se jăluiască și n'avea cui... Îi venea să iasă 'n pădure, să spue copacilor durerea lui... «Ce om fără noroc! Cum l'a lăsat Cel-de-sus să aibă parte numai de suferință! Să vorbească de trecut? Oh, dar mult mai aproape este o altă durere. Toată lumea știe că dac'ar fi fost ea o femeie econoamă, cinstită, ar fi stat altfel, ar fi avut ceva bani strînși... dar ei i-au trebuit rochiile, baluri, petreceri, sindrofii, și el alerga de dimineață pînă sara tîrziū prin praf, lătrat de cîini...» Mai are el o bubă care-l coace, «asta trebuie să fie cauza... De cînd s'a certat ea cu nevasta receptorului la un bal, de-atunci acesta a pus ochii pe el, de nu-l mai putea suferi; nimic nu-i plăcea, cum îi facea slujba... Da, acuma 'n urmă a aflat-o el; dar a tăcut, la ce să-și mai aprindă paie 'n cap?» Aceste gînduri i-au trecut repede prin creier... S'a sculat și-a ieșit afară pe o bancă. S'a uitat în lungul șoselei. Marioara se'ntorcea de la gară, unde-o petrecuse pe mătuse-sa. Venea repede, alergînd ca o păsărică și Davidescu o urmărea din ochi cum s'apropie... Se gîndi la dînsa, la această fată bună și fără noroc. Atîta copil era din familia lui. El n'avusese copii și-a vrut odată s'o înfieze, dar frate-său nu i-a dat-o cînd a cerut-o.

— Îți place aici, Marioaro? întrebă el.

— Îmi place, răspunse ea veselă.

— Iaca vezi, e frumos; dar eu sunt supărat că nu-î vînzare. Dacă știam așa, nu mai deschideam.

Pentru întîia oară spunea el vorba aceasta dureroasă... Voi să mai spue ceva, dar în ușa se ivi un mușteriu.

A doua zi Lisaveta se'ntorcea din tîrg c'un pachet de cumpărături și-un jurnal de modă. Chiar din ziua ceea Marioara începu iar să lucreze la bluzele albăstrii cu floricele. Venise de acasă ca să se mai hodinească, și-aici iar la împuns cu acul. Fata nu spunea nimic; fu foarte veselă cînd după o zi întregă de lucru, făcură seara o plimbare pînă-n marginea gării.

Într'o zi, pe cînd stăteau în chioșcul de lemn și lucrau, iată că se ivi în crîsmă un funcționar cu șeapca roșie de la gară. Cucoana Li-

saveta, ca niciodată, intră în crîsmă, se uită la el și-și făcu drum de vorbă. A doua-zi, funcționarul, băiat tînăr cu muștața mică, negricioasă, se ivi iar. Se așeză în chioșc la o masă, bău o sticlură cu vin, trăgînd cu ochiul la cele două femei. Cînd să plece, salută frumos și aruncă citeva vorbe, iar cucoana Lisaveta 'i răspunse veselă de tot. Seara Lisaveta o luă pe Maricara și porniră la primblare pe șosea. Era o noapte dulce fără lună și numai argintul stelelor strălucea din înălțime; din baltă s'auzea orăcăitul broaștelor... Pe drum Lisaveta începu să vorbească fetei de tinerețea ei, de amorurile ei și ofta cu durere în glas, cînd spunea: «Să fi văzut, tînărul acela cum mă iubea» și sfirșia prin a blestema pe tată-său care murise și care o dăduse după un bătrîn. «Numa după bătrîn să nu te măriți, drăguță; cînd ți-o fi lumea mai dragă, atunci să zică «haï acasă» sau să se culce cu soare».

Ajunseră lingă canton, de-acolo o luară spre gară... Lumină roșii, verzi, străluceau în noapte; iar din depărtare, pe peronul gării, se zări chipiul roș al telegrafistului care le ieși înainte... Salută respectuos, se apropie de ele și 'ncepu să le vorbească:

— Ați ieșit la primblare?

— Da; e o sară foarte frumoasă.

— D-v. sunteți de mult în gară Barboși? întrebă el, răsucindu-și musteața.

— Nu; de astă toamnă, dar spun drept, că m'am plictisit; nu cunosc pe nimeni aici, eu care la Galați am lăsat cunoștințe.

Tînărul făcu o mișcare studiată; scoțîndu-și șapca, zise:

— Imi permit: Traian Angelescu: «amploiant» de mișcare.

— Elisaveta Davidescu; răspunse ea și-i prezentă pe nepoată-sa.

— Domnișoara'i de mult aici?

— De cîteva zile.

— De-aceea n'am mai văzut'o... Pe d-v v'am zărit dese ori în gară.

— Da; m'am dus la Galați să-mi tîrguesc cîte ceva.

Se despărțiră după ce tînărul amploiat avu gentileța să le conducă la canton.

Cucoana Lisaveta fu foarte veselă sara ceea... Rîdea fericită și aproape pentru întia oară de cînd venise aici, era așa de bine dispusă. A doua zi sara, tînărul se ivi iar. Se puseră de vorbă în chioșc; și pe cînd stăteau de vorbă așa, iată că o trăsunică cu doi cai se opri înaintea hanului. Dintr'însa sări jos un om ca de 30 de ani. Trecu drept înainte și intră în han.

— Ei, cum îți merge? întrebă venitul, așezîndu-se pe scaun.

— Cam prost, d-le Teodoru...

— Pe vară cred c'are să se schimbe...

Cucoana Lisaveta, cum era dumneaei curioasă, veni să vadă cine-i tânărul.

— D-lui, stăpînul moşiei, vorbi Davidescu; d-nei, nevastă-mea.

— Lisaveta Davidescu, se recomandă ea, foarte serios şi, făcînd o mişcare, întrebă: Ce să fie oare că nu v'aţi arătat nici odată pe aici?

— Ocupat cu treburile moşiei.

— Staţi singur, sau sunteţi însurat?

— Nu; sunt singur.

După ce se mai schimonosi, privind cu mult interes în ochii moşierului, vorbi din nou.

— Şi nu vă plictisiţi?

— Nu prea; mă duc des la Galaţi, apoi iarna nu staū aici.

— Aveţi dreptate; tare e urît aici.

Davidescu, din dosul tejghelei, clătina din cap.

— Vedeţi, domnule Teodoru, nevastă-mea nu-î deprinsă cu viaţa de ţară; am văzut-o că se plînge veşnic, am adus-o pe nepoată-mea; se mai iaū amîndouă. Se plecă puţin după tejghea, întrebînd unde-i Marioara.

— În chioşc.

Lisaveta ieşi pînă 'n uşă şi strigă pe fată. Telegrafistul rămase acolo cu gura căscată; se mai uită puţin, aşteptă, văzînd că nu se întoarce, îşi căută de drum. Ceî din lăuntru vorbeau foarte veseli şi numai Marioara se 'nroşia, cînd să dea cite-un răspuns, se 'ncurca în vorbă, pe cînd cucoanei Lisaveta, îi mergea gura ca o moară. Teodoru spunea cite-o vorbă, arunca ochii la fată cu-o privire pătimaşă care ascunde într'una ceva. Se lungise la vorbă parc'ar fi fost prietenî de mult; şi el vorbea acum deschis, dădea din mîni, bătea biciuşca peste picior saū o apuca cu amîndouă mîinile, clătîinîndu-se pe scaun.

— Mi se pare c'aveţi şi-o barcă, 'ntrebă Lisaveta.

— Da, am o ciobacă la gura Siretului.

— Poate vre-odată să ne faceţi plăcerea să ne-o daţi de primblare.

— Cum de nu; dar cam face apă.

— Eū nu sunt fricoasă, vorbi ea; şi la urma urmei, tot odată am să mor.

— Dar dumitale domnişoară, nu Ńi-î frică?

— Nu prea, vorbi fata. Am fost de două orî peste Dunăre; în-tîia oară m'am dus cu mama; a venit un vapor şi-a făcut valurî. atunci am Ńipat, pe urmă nu m'am mai temut.

Vorba limpede, gîngaşă a fetei, puţin peltică, privirea ochilor arzătorî, rumena-î guriŃă, toate îl atrăgeau pe tînăr... Şi se cunoştea

aceasta din căldura ochilor cu care urmărea fie-ce vorbă a fetei, din căldura ceea pătimașe care te-atrage, te farmecă, te 'nebunește cînd o femeie ți-a plăcut.

Plecă tînărul vesel, se urcă în trăsurică și dădu biciu cailor cari alergară grăbiți, sburînd pe șosea și lăsînd în urmă un nouraș de praf albicios.

— Vezi, ce plăcut e tînărul acesta, vorbi Lisaveta...

De altminteri pentru ea, ori ce tînăr era plăcut... Acesta însă și mai plăcut, — era stăpînul moșiei. —

— Da, e foarte cum se cade; îl vezi, el singur conduce moșia; și ce muncește, cît aleargă !...

Cucoana Lisaveta se uită urît în ochii bărbatu-său; nu astfel înțelese ea cuvîntul plăcut. — Numai Marioara nu spunea nici o vorbă. Ea abia putu par'că să'nțelegă ceva din privirea tînărului, care prea o fixa des... In seara aceea Lisaveta nu putu s'adoarnă pînă seara tîrziu; gînduri ciudate îi chinuiau sufletul.

«Par-că ar fi fost cu 10 ani mai tînără și cei doi cavaleri n'ar fi venit decît pentru dînsa; pentru dînsa ar fi stat moșierul așa de mult și-ar fi vorbit și numai în ochii ei ar fi privit așa de pătimaș». Alături, pe pat, dormea Marioara; o candelă arunca o lumină viorie în încăperea odăiței.

De-alături din crîsmă venea horcăitul greu a lui Davidescu, care adormise cu coatele pe tejghea. — Lisaveta se uită la fată și avu o clipă scînteierea unei priviri de ură pizmașă împotriva acestui suflet tînăr.

O ură și mai mare se deslănțui, cînd își aduse aminte de bărbatul ei, «ce mitocan, ce prost, ce fără simțire... Cum își mîncase tinerețele cu un bătrîn, ea, fată cu carte, care ar fi trebuit să aibă alt noroc»...

Noaptea aceea adormi foarte cu greu. A doua zi dimineață se îmbracă cu bluza cea nouă, se pieptănă cu îngrijire, puse două benghiuri pe față, se pudră și ieși afară, în chioșc, de unde privea șoseaua albă și dealurile lutoase ale Tereghinei. Se uita și par'că aștepta să se ivească în depărtare trăsurica moșierului.

După masă o luă pe Marioara și porniră la primblare. Vîntul adia ușor în cîmpie și mișca lin frunzele plopilor care străjuiau șoseaua. Marioara se oprea din cînd în cînd și striga mătușe-sei «uite-am mai găsit o floare», alerga prin marginea cîmpiei, rupea flori imbobocite și le strîngea în mănunchiuri. — Trecură prin dosul gărei și dădură lingă malul Siretului... Aici, la picioarele podului, era un ciam legat cu sirmă care trecea căruțele dincolo. La mal o colibă de stuf

și-o luntre legată cu funia de-un par. Siretul curgea liniștit și numai la piciorul podului apa se'nvrîtea în anafoare.

— Iaca, vezi, Marioară, barca cu care-avem să ne primblăm, noi? vorbi Lisaveta, arătînd cu mîna...

— Da oare ne-a da-o?

— N'ai auzit ce-a spus ieri moșierul?

Și isprăvind de vorbit, întoarse capul uitîndu-se înapoi, la auzul în depărtare a sgomotului unei trăsurii care se apropia din ce în ce.

La cotitura drumului se văzu trăsura; moșierul sta pe capră și mîna singur caii, atingîndu-î din cînd cu sfîrcul biciului pe spinare. Cînd zări pe cele două femei, opri trăsura și sări jos.

— Ați venit la primblare? vorbi el, ridicînd pălăria.

— Da, să mai luăm nițel aer.

— Se cunoaște că iubiți natura? întrebă el pe fată.

— Imi place tare mult; zău, parcă nu m'aș mai întoarce la Galați.

— Rămii aici pentru vară, vorbi moșierul.

— Da' unde-o lasă mamă-sa, răspuse Lisaveta.

— Atunci va să zică o să ne părăsești, rosti cu oare-care părere de rău, moșierul.

— Incă o săptămîină tot am să mai staū.

Lisaveta făcu o mișcare din mîna și arată ciamul. — Al cui e?

— E al meu; l'am închiriat la un om.

Marioara ținea în mîna buchetul de floricele și se uita cu drag.

Tinărul se 'ntoarse iar spre fată:

— Vă plac florile, d'omnișoară; și se aplecă cu nasul de buchet.

— Florile de cîmp primăvara, sunt mai frumoase ca cele de grădină; am să le duc acasă.

— Ei, aici în pădure sunt o mulțime de lăcrămioare; iaca am să poruncesc pădurarului să vă strîngă un buchet...

Marioara se 'nroși, numai Lisaveta nu prea făcu haz de gluma lui, parc'ar fi voit ca toate complimentele astea să fie făcute numai ei... De-odată tinărul tresări... Iși aduse aminte de ceva:

— Ați manifestat dorința de a vă primbla cu barca... iaca dacă aveți plăcere, vă stă la dispoziție.

Lisaveta tăcu; se uită la fată:

— Ce zici, vrei să mergi, Marioară?

— Dacă vrei mata, de ce nu!

(Va urma).

DOUĂ MÎNI

— FABULĂ —

O mină noduroasă și crăpată
 S'a intilnit c'o mină parfumată
 Și a voit s'o stringă amical.
 Dar mîna parfumată s'a 'nroșit
 Și a făcut un gest trufaș, brutal,
 Și plină de necaz
 A zis: «știți că ai haz?!
 «Eü mă păstrez într'o mănușă fină
 «Să nu m'atingă nici un gram de tină,
 «Și mă păzesc de gerul mic și mare
 «Și mă ascund de razele solare;
 «Mă parfumez și veșnic sint spălată
 «Și fața mea-î catifelată...
 «Hei! între noi e o deosebire,
 «Și, drept îți spun, mă umple de mihnire
 «Atîta îndrăzneală!..»
 Iar mîna noduroasă și crăpată
 O clipă nu stătu la îndoială,
 Și de rușine și de zăpăcială,
 Abea 'ndrăzni
 Să se mai uite-odată
 La mîna parfumată, —
 Și porni.

Povestea asta fuse'n primăvară,
 Cînd fiecare sîmbure svirlit
 Cerca din lutul negru să răsără...
 Dar timpul se tot strecura, grăbit,
 Prin zile lungi, prin nopți cu stele,
 Prin vremuri bune, rele,
 Pin' ce-a ajuns în răcoroasa toamnă,
 A bogăției prea slăvită doamnă.
 Atuncia mîna parfumată,
 Dintr'odată,
 A fost cuprinsă de înfiorare
 Cînd a simțit destul de bine
 Cum vine
 Un aspru vînt din depărtare...
 O iarnă grea bătea la ușă
 Și biata mîna nu avea mănușă,
 Și nu avea acum

Nică o sticlură cu parfum.
 Vai! gerul (Bată-l Dumnezeu să-l bată!)
 Ce îngheață ape
 Avea să crape
 Această mină albă și catifelată.

Dar a venit o vreme norocoasă,
 Și mina noduroasă
 Ce-avea un sac cu grâu, un juvaer,
 Pe inelar avea inel de fer,
 S'a întâlnit cu mina parfumată...
 Îndată

Mina fină a luat o rezoluție :
 S'a pus la discuție ! —
 A început pe mina noduroasă
 Și osoasă

S'o lingusească
 Să-î vorbească,
 S'o laude cu foarte dulci cuvinte :

«Nică nu-mi aduc aminte
 «De-am întâlnit vre-odată
 «Vre-o mină mai curată!...
 «Și ce frumos inel cu diamante
 «Și briliante!...
 «Ași face nouă zile chef
 «Să am ca tine unghii de sîdef!...
 «Dar vai! eu trebuie să-ți spun curat :
 «E păcat
 «Să te prefaci în servitoare,
 «Și singură să te trudești cu sacul.
 «Lua-l-ar dracul!...
 «O, iartă! dacă îmi permit
 «Să nu te felicit.

«Cu toate astea îndrăznesc
 «Să-ți dau un sfat prietenesc,
 «Să nu faci noduri, să nu crapă,
 «De greaua sarcină să scapi!...
 «Tot eu, cum vezi, găsit-am leacul!
 «Ascultă dar: desleagă sacul

«Și toarnă grăul ici, pe țol.
 «Pe urmă sacul poți să-l ieși :
 «Aî avantajul că e gol
 «Și e ușor. În orî ce parte vreî
 «Tu poți să mergi mereu
 «Că nu e greu,
 «Nică n'o să crape fața ta frumoasă».

Mina lăudată,
 De și era crăpată
 Și nodoroasă,
 Și osoasă,
 Șiretul sfat l-a ascultat
 Și s'a executat
 Cu sînge rece.

Dar cînd se pregătise ca să plece,
 A vrut pe ceialaltă mină,
 A grîului acum stăpînă,
 S'o strîngă amical;
 Dar ea, c'un gest brutal
 Și plină de necaz
 A zis: «știi că ai haz?!...»

«Hei! între noi e o deosebire,
 «Și, drept îți spun, mă umple de mîhnire,
 «Cum îți arăți tu îndrăzneala....»

.....

Ce vreți acum? Morala?

ALEX. GH. DOINARU.

BCU Cluj/ Central University Library Cluj

PENTRU O FLOARE

— SCHIȚĂ —

O răzvrătire de osîndiți adunase, la închisoarea Ocnelor, pe procurorul general, pe directorul pușcăriilor din țară, pe colonelul regimentului și pe procurorul tribunalului județului. Aveau de făcut cercetare, de împărțit răspunderile, de hotărit.

Deținuții, patru sute optzeci, în ruptul capului nu mai voiaș să iasă din sărărie, prinseseră cu ei pe doi dintre paznici, tăiară firile luminei electrice, stricînd macaraua. În ființă nu mai rămăsese de cit telefonul ca să aibă prin ce se înțelege cu cei de afară.

Directorul închisorii geaba cercase, cu șosele și cu mometele, cu binișorul, cu rugăminți, să-î înduplece ca să iasă din Ocnă după sfîrșitul muncii de cu ziua. Nicî nu voiaș s'audă. Venise mai întiu procurorul tribunalului județului, dar cu dînsul nicî nu catadicseau să se pună la vorbă:

«Să vină directorul ăl mare din București și procurorul general de la Craiova». Altă vorbă nu puteai scoate de la ei, și acum se împlineaș două zile și două nopți de cînd stăteaș acolo, în groapa adincă, neagră și udă, nemîncați și nebăuți.

În cele de pe urmă directorul pușcării dete de știre în toate părțile și autoritățile se puseră în mișcare pornind într'acolo.

Pușcăriiașii se mai plinseseră și altă dată contra directorului, că nu le dă întreg tainul, că-î otrăvește cu basamac în loc de rachiu, că pășuește pe unii, că năpăstuește pe alții, că-î surghinește, că ia mită. Acum acelaș cîntec cîntău și se mai plingeau și de ofițerul corpului de gardă, că-și face treburile cu osîndiții, că-î pune să-î lucreze pe de geaba, că și-a dat coatele cu directorul.

Colonelul și cu procurorul tribunalului ajunseseră în tîrg cu trăsura; pînă ce veni trenul cu directorul general și cu procurorul de la curte se făcuse vremea prînzului, dar nu se abătură de fel pe la casa directorului unde li-se pregătise o masă apelpisită. Trebuia să vadă, întiiu, ce e la pușcărie și ce e de făcut. O luară din orașel, pe ulița «mare», pe caldarîmul stricat, prin gropile unde se strînsese apa din ploii, pe dinaintea porții, apoi pe drumul de picior, așternut cu piatră de riș. De la un loc înnainte, unde drumul ăsta se înfunda, apucară pe după ulucile ulicioarei, pe cărărușa ce taie dealurile, cleioasă, cu pripoare lunecoase, de-abia putînd să 'nainteze. Cu mult greu, ajunseră.

Îi adăsta, gata la porunci, dirigintele, căpitanul cu toți soldații în «ranjir», cu puștile încărcate la picior, drepti și țepenii ca pari, inginerul, grefierul și paznicii. Trecură, preocupați, de-a dreptul la gura Ocnii, la telefon și procurorul general, nerăbdător, puse mîna pe manivel, învîrti și după un răstimp clopoțelul de-deasupra începu să tremure, cu întreruperi, de-asupra căpăcelului de fontă. De jos răspundea capul răzvrătiților. Procurorul general nu voia să înceapă cu el; dete vorbă să treacă la telefon unul dintre paznici. Trecu o bucățică de vreme și clopoțelul țirii iară, sfios; întrebă, acelaș glas, cine vorbește. Procurorul general spuse că el e. Răspunsul zăbovi; mai apoi, capul răsculaților grăi că paznicii n'au ce vorbi cu cei de afară și că ce au de spus să-î spună lui, că el glăsuește pentru toți cei din năuntru. N'avu ce face procurorul general, intră în vorbă cu el:

- «De ce v'ați răzvrătit? Ce vreți?»
- «Hrană bună și 'ndestulătoare vrem, corvezi mai puține, tain de rachiu, directorul dat afară și alt căpitan la corpul de gardă».
- «Eșiți afară de-acolo, să ne 'nțelegem».
- «Nu eșim pînă nu ne făgăduiți ce cerem».
- «Atunci acolo au să vă putrezească oasele».
- «Ne-or putrezi; dar putrezesc și-ale paznicilor cu ale noastre».
- «O să vă pară rău. Vă îngreuiati situația. Mai bine eșiți, să

putem sta de vorbă, să cercetăm. Dacă vi sînt drepte plîngerile, dreptate vă dăm, că de-ai-a am venit».

Directorul închisorilor luă și el unul din ascultătoare, trecu dinaintea telefonului unde vorbea procurorul general, îl împinse ușurel, ca să-și facă loc, puse gura la pilnie și le vorbi blajin, cuminte, părintește, s'asculte, să iasă din ocne; dar una știa: ocașii: capul directorului.

Se făcuse tîrzior și nu izbuteau s'o scoată la capăt. Se sfātuiau ce e de făcut și pe nevrute se pomeniră, tuspătru, cu ceasornicile în mîină. Se făcuseră ceasurile două după douăsprezece și li se făcuse foame. Se gîndiră să meargă să-și pună gurile la cale, pînă una alta.

Directorul închisorii îi vesti că la el îi adastă cu masa.

— «Intr'altă parte nu putem găsi de mîncare? Birturî nu sînt?» întrebă directorul general. Localnicii răspunseră că'n tîrg nu e de cît o locantă, în dosul unei cîrciumi de rînd, și că la ora asta nu se mai găsesc bucate nici acolo. Directorul general nu se învoia de fel la planul directorului. Incercară ceilalți să-l înduplece; dar el se'npo-trivea dirz și-și spunea cuvintele: directorul închisorii era cel țintit de răsculați și cercetarea mai mult asupra-î se îndrepta; orî unde, dar, putea minca, numai la el nu. Colonelul însă, un vestit mîncan, și chiar procurorul general erau de altă părere. Se dăduseră de oparte, să se înțeleagă mai ne-auziți de slujbașii cei mici:

— «Ce ne poate lega pe noi» — zicea polcovnicul — «că mîncăm la director. Ce are aface iepurele cu scripca. O fi vinovat, o suferi urmările; dar n'o să stăm, noi, nemîncăți pînă la noapte».

Tura-vura, directorul general n'avu încotro și-o luară devale, mai glumind, mai rizînd, coborînd repegușul de după deal, intrînd pe drumul cu pietriș, pînă ajunseră în ulița tîrgului și d'aci la casa direcției. La masă, directorul general abia gusta citeceva, stătu morocănos toată vremea, parcă i se înecase corăbiile, înfipt și încruntat, cam cu spatele la director ce se pusese cu locul pe-aproape, și scurt la vorbă pînă și cu cocoana lui, ce i se 'nghesuia la taifas și-î tot întindea talerile cu fruntea bucațelelor.

Mîncară cam în pripă și se sculară de la masă cam îngreuiată la pîntece, cam prea roșii la obraji, așa cum îi prinde bine omului un colțuleț de căpătăi să-și pună capul. Dar vreme de gîndit la odihnă era! Eșiră din sofrageria cea răcoroasă, parcă intradins clădită la apus, ferită și nesupărată de soare, ca să se 'ndestuleze omul pe 'ndelete și trecură în curte, unde bătea un soare aprins, răsărit prin spărtura norilor risipiți, ce-î orbia cu ploaia de raze vesele și-î înmuia

cu frigările lui fierbinți. În grădiniță îi adăsta, fumegătoare, cafelele în filigene de Țarigrad, pe tava de argint așezată pe masa rotundă, bătută pe-un stilp, în mijloc. Din grădinița asta mică se făcea, alături, o grădină mai mare, întinsă, cu pomi roditori, cu copaci feluriți, cu tufe de merișor, cu agriși și cu coacăzi pe răzoarele de prin prejur, cu flori multe și de toate fețele, înflorite de parcă erau fluturii raiului, despărțită numai printr'un briu de lemn ciinesc, scund și tuns cu meșteșug.

Cum se așezară la cafele și priveau în toate părțile, cu mulțumire, nu știu care din ei, plimbându-și privirea desluși, supt un castan, la marginea unui răzor mai din fund, o momie, ce de departe nu se deslușia bine ce să fie, om, vită, și părea mai mult o saltea împăturată, un burduf cu untdelemn... Din când în când parcă se mișca, foarte încet, și ceva, ca o mină, se 'ntindea, prin iarbă, cătind s'apuce.

— «Ce-i acolo?» întrebă colonelul, ce nu-și luase ochii și nu putea ghici ce să fie. Un copil al directorului, scumpă odraslă, un diavol de vre-o opt ani, cu pantalonii ruți în genunchi și peteciți, cu părul mare, netuns de mult, cu nasul cîrn și cu nările largi și negre ca feștilele, cu ochii verzi, mici, se aplecă, luă un bulgăr de pămînt de supt o bancă și asvirli cu îndeminare de căzu bulgărul tocmai în locul țintit, izbîndu-se de locuri și rîndindu-se în bulgărași mici ce se desprindeau și se rostogoleau ca argintul viu pe cărare:

— «Ho! de-acolo, dihanie!»

— «Dar ce-i aia? O vită?» întrebă colonelul pe directorul ce nu vedea, se gîndea la altele, și tresări, se bătu cu palma pe frunte de ciudă și răspunse îngînat:

— «E un deținut... cam căpiat, un... un năuc...»

— «Ce? Un deținut aci?» se făcu foc directorul general. «Cum se poate una ca asta?» și fără să mai aștepte alte lămuriri, se sculă de pe scaun, lăsă cafeaua nebăută și porni, glonț, spre locul cu omul. O luară și ceilalți după el. Directorul pușcăriei, om greoiu, prea gras, pîntecos și scundac, porni, clătîndu-se pe picioare, ca o rață, abia ținîndu-se pe urma mai marelui lui. Pe supt copaci, pe cărărușe, aplecîndu-se unde crengile se lăsaū prea deval, prinziindu-li-se hainele de ghimpii agrișilor, ajunseră în locul unde zăcea, întins în țărîină, perpelîndu-se într'un luminiș însourat, ca o vită muncită, ocașul cel năuc. Directorul apucase peste straturile cu flori și ajunsese mai degrabă, li se pusese de-a curmezișul și ncepu să-i lămurească:

— «Uite ce e, domnule director general»—lui doar de directorul

general îi păsa — «ăsta e cam căpiat, cam năuc, nu știu cum să spun. De multă vreme e așa; n'avem ce-î face.

«Să vă spun: cînd îl scoatem și pe el cu deținuții la cărat apă, de-ajunge aci, în dreptul grădinei, nu se măi urnește, cade la pamînt mototol, se tăvălește, rage și dă să intre 'n grădină. Întîia oară, sînt vre-o trei ani, m'am speriat; ziceam că l'o fi dat în ha boală»—directorul duse mîna în sus, la urechea dreaptă, și-o ciupi ușurel cu trei degete, încreți din buze și pțiuțui printre dinți—«și vaî de cap ce-am pățimit cu el pîn' l'am dus la închisoare. A doua oară tot așa, așa și-a treia. Se făcea mort, ca șoarecele 'n labele miței. Odată abia l'am putut scoate din mîinile soldaților, era să-l cotonogescă în bătăi. Pin' ce nu l'am lăsat în grădină, n'a fost chip. A stat o țîră 'n capul oaselor jos, dela o vreme a 'nceput să se întindă ca un grăsun, să se tăvălească, să caște... A 'ncrucîșat mîinile supt cap, a căscat ochii sperioși, și-a stat așa ca un sfert de ceas. Dup' aia a prins să se tirască, încetișor, ca șarpele, pin' a ajuns la un răzor cu flori, a 'ntins mîna, a rupt una, a rupt două, a rupt ca un mănunchiū: pe toate le privia, le mirosia lung, parcă să le bea mi-reazma, și rîdea, ca un besmetic. De-am văzut așa, am strîgat la el: «Mă, de-acolo, ai să-mi jumulești grădina de flori; să stai milcom, că de unde nu, pun să-ți lege mîinile». El s'a uitat prosteste, că nu știa de unde vine glasul meū, de după ulucî, dar a ascultat. De atunci nu măi strică; dacă rupe-o floare, două, pe zi... Așa stă trei patru zile, mult cincî, și nici n'ar minca de nu li s'ar face milă slugilor să-î ducă un blid cu fiertură, o bucătură de pîine, un urcior cu apă. Dacă trec zilele de năucie, numai ce se scoală singur, parcă e altul, ca deșteptat dintr'un somn adînc, zău!

«Cere să intre în ocnă și coboară singur, voios, ia cazmaua cu amîndouă mîinele și tae, tae, de-î merge fulgiî, tae într'o zi cît zece, numai grunji cît stîncă de mari. Așa o săptămînă, două, o lună, pînă iar i-abate: atunci nu măi e nimic de făcut, îl prinde dorul de grădină și-î gata, trebuie să-î faci pe voe. Astă-zi l-am fi dus noi bine, rău, cu anasîna, dar în focul răscoalîi cine s'a măi gîndit la el. De-ar fi fost el vr'un prefăcut, o tulea, ehe! că nimeni nu privighia după el... Dar nu e, zău nu, domnule director general, de aștia; ăsta nu fuge, nu, pun capul, i-am putea scoate și cătușele... E năuc și spune.. nu știu ce tot îndrugă de flori... dar cine are răgaz să stea și s'asculte la neroziile lui!»

Ținteaî, toți, urechile la cite spunea directorul și priveaî pe ocnăș. Habar n'avea de ei, parcă nici nu vedea, sta trîntit, într'o rină, cu

palma stîngă supt cap și cu dreapta bojdicăia prin iarbă, prin flori, prindea cîte una, fără s'o rupă, privind-o lung, lăsînd-o și cătînd alta.

Un paznic îl prinsese de braț și da să-l ridice. El holbă ochii mari, liniștiți, nedumeriți, se uită și, ca și cum privirea i s'ar fi os-tenit repede, pleoapele începură să-i tremure, ochii se plecară jos, în pămînt, zise ceva, bolborosînd mai mult și nimeni nu-l pricepu, își văzu de treabă cu florile.

— «Pentru ce e osindit omul ăsta?» întrebă procurorul general.

— «Pentru omor» grăbi a răspunde grefierul, furînd vorba din gura directorului.

— «Ce fel de omor?» Directorul nu-și aducea aminte, se muncea, încurca vorba. Paznicul, se aplecă spre ocaș, îl scutură puțin de umeri, cercînd iar să-l facă să se ridice și-î striga la ureche, ca și cum ar fi vorbit unui surd:

— «Spune, mă, Ungurel, ce te-ntreabă boerii! N'auzi?»

— «Hi?»

— «Cum îl chiamă?» se răsti directorul general.

— «Stoica Ungurel...»

— «Și ce fel de omor, ziceți c'a săvirșit?». Paznicul îl slobozi din mîină, își descoperi capul și începu să spună:

— «Păi, eū singur nu știu, doamnă, mă rog de iertare, dar așa mi-a fost spus și mie de o cumnată a lui, ce vine de-î aduce merinde de Crăciun și de Paște... Zice că era logodit c'o fată din satul lor, cam rubedenie cu ăsta și'n săptămîna luminată era să le fie nunta. În păresimî, pasămite în chiar săptămîna mare, s'a dus cu fata după cules fragile, într'o poiană din poalele pădurei de la ei, și duși aū fost în vinerea mare paică. I-a cătat oamenii, i-a cătat părinții, pînă li s'a urit, prin crîng, pe la vecinî, pe la cumetrii, prin iezătura riului, că s'or fi dus la scaldă și s'or fi înecat; aū dat veste la primărie, la suprefectură și s'aū pus jandarmii pe cătat, pe răscolit pămîntul pînă ce le-a dovedit urma. Ci-că tot pe-acolo, dar nu în poiana cu fragile, de mai la deal, dincolo de pădure, într'o rîpă pe-o pajiște, de supt niște fagi, fata, spune cumnată-sa, sta culcată întinsă pe ismă și pe poala Maichiî Precistiî, și coperită cu floricele și cu frunze de nu i se vedea decit tîlpile. Jandarmii aū ris că se zbunguesc de dragoste, că-și fac de joacă și-aū prins a rîde, dar cînd s'o cheme pe fată, ea nu răspundea, mută. Aū zis că doarme, și-aū început s'o strige, tare, pe nume, — dar da surda. La urmă s'aū pus s'o zgîlție, s'o miște ca s'o deștepte, și-aū văzut că-î rece, sloiū, și cînd aū scos'o de sub verdeață era întelinită, vinată, moartă, ia, ca toți morții, sugrumată, cu limba mușcată, neagră ca un bojog.

cu ochii eșiți din văgăune. De el, zicea că se uita, — nu zicea nimic și turna la flori înainte pe trupul ei. Dar a doua zi, după ce-a venit zapciul și la pus față'n față cu moarta, cînd aū dat jandarmii s'o ridice și s'o pue pe năsălie, s'a repezit ca fiara la ei, să n'o ia, s'o lase. L-aū legat, l-aū dus și dus a fost, la pușcărie. La judecată a spus că el a omorit-o.»

— «Așa e, mă, Ungurel cum spune paznicul»? îl întrebă procurorul general.

— «Îhi»!

— «Și de ce-ai ucis-o, mă»? Ucigașul, după povestirea spusă în față-î se ridicase cam într'un genunche, prinsese flacări de sînge în amîndoi obrajii ofiliți, mărise niște ochi aspri de minie, și-î săgeta pe toți cu privirea-î sălbatecă în care zăcea scirba.

— «De ce mă»?

— «Ce-ai dumneata»...

— «Uite, vrem să știm și noi».

— «Păi nu știți»?

— «Adevărat e»?

— «Îhi... Ia, pentru floare am omorit-o... Hih!»!

Se ridicase de tot, în picioare, și sta drept ca stejarul, cu fruntea'n bătaia vîntului, cu-aprinderi de pară în căutătura ochilor în cari lumina creștea supt o perdea ca de smoală. La fiecare mișcare a picioarelor cătușele grele, de fier, ce-î amorțeau glesnele, zornăiau innăbușit și săpaū o diră adîncă prin țărînă.

— «Ce floare»? tot stăruia magistratul.

— «Ce»? răspundea Ungurel dînd din umeri, surizînd înfiorător: «Ia, floarea ei de fată; floare, na, ca asta... Uite cum o brobonează roua, cum plînge, c'o doare, c'am rupt-o, și de rușine... Vezi, aia e... A ei n'a plîns, m'a amăgit!»... Și le-ntindea florica ruptă din răzor, o romaniță.

Cei de față se uitaū uimiți unul la altul, măsuraū pe Ungurel ce acum lăsase ochii în jos și tăcea... Roșeața din obraji îi pâlise, căutătura i se-mblînzise; incetinel o luă, obosit, pe cărare chinuindu-și picioarele în cătușele de fier, cu ghiulele grele în capete.

— «Oricum ar fi» încheia directorul general, contenindu-și o izbucnire ciudată: «n'are ce căuta aici. Duceți-i la-nchisoare».

Paznicul îl înșfăcase și vrea să-l ia în circă. Ghiuleaua de fier îl izbise peste fluerile picioarelor de-l usturase la fîcați și-î dete drumul. Ungurel se făcuse ghem și căzuse ca o buturugă, — nu-l mai putea urni din loc. Nu-l putură scoate decit patru inși pe sus, opintînd,

ca vai de om, umplindu-l de sînge pe față, sfișiat, cu șuba de dimie a închisorii ferfeniță.

Urla în brațele lor, se văita, ca vita înjunghiată și se sbătea, să scape.

Cînd îl trecură pe porțiță, unde se găseau procurorul, colonelul, directorul general și ceilalți, lacrimile i se potoliră, glasul i se tăie și ochii lui rugători de ertare, blînzi și umezi le cerșia mila.

Intoarseră capetele și grăbiți, cum trebuiau să fie, se scuturară ca de-un fior, iuțiră pașii și se duseră să-și soarbă cafelele ce li se răcise. Curînd, apoi, plecară spre închisoare, la cercetarea de făcut.

Procurorul general cu degetele cam tremurătoare își răsucise o țigară și nu izbutia să-și aprindă chibritul pe cutioară, colonelul în-virtea, cu neastîmpăr, o jordeluță frîntă dintr'un vișin și-o descununa de frunze, directorul închisorilor pășia tăcut, cu ochii în pămînt, întunecat, pe gînduri. Ceilalți, în urmă-le, muți, suiau pe cărare, prin urcușul clisos.

Gemetele lui Ungurel prinseră să s'audă iară, de departe, cum îl duceau la închisoare, chinuit, bătut, sîngerat. Toți tresăriră, stătură locului să asculte și-o undrea rece le îngheța inimile.

Toaca de vecernie începuse să bată de vale, în clopotnița bisericii, ca o grindină pe șindrila, poalele tremurătoare ale amurgului se legănau leneșe peste pustiul locurilor tăvălite în spuza cenușie a serii.

Din deal, un căprar, cobora în fugă, asuda gonînd s'ajungă cu ștafetă că ocașii se predau, c'au eșit din ocnă și c'așteaptă, îngenușchiați și pocăiți, — iertarea.

CATON THEODORIAN.

CRONICA VESELA

CIOFLECARIE...

Grupului «Tinerimea Artistică».

*Mi-ai aruncat mînușă, ilustre Goliat!
 Și eă primesc duelul cu zîmbetul pe buze,
 Cu dolofanî ca tine sînt gata să mă bat:
 În panoplii bogate am arcuri, archebaze
 Și iatagane mîndre cu lama de Damasc,
 Hangere care'n teacă s'au plictisit să doarmă,
 Trombloane, vîncesteruri, cu un senîor fantasc —
 Și cum eu-s insultatul și-am drept s'aleg o armă,
 Pricepî acum ce lesne mi-ar fi să teucid.
 Dar vezi, ce-ar pierde lumea, ce unic exemplar!
 Prea ai părea rid-col pe carul funerar!
 Renunț dar la barbarul sistem al lui David!*

Iată praștia satirică și 'n loc de pietro, glumă
 Voiți arunca în tine, rizind fără 'ncetare:
 Te-oiiu lapida, Cioflece, cu versuri lapidare
 Pîn'va ajunge clasic nemernicul tău nume!
 Ți-oiiu da aureola ce-o sperî de-alta vreme,
 Te voiți țiri de guler cu mine, în Parnas,
 Te-oiiu împăia de-apururi... Ascârle anateme
 Și ține-te de mine, Zoil, că nu te las!

Tu ce-ai cercat deodată să fii și vers și proză.
 Intocmai ca Bondreanu*) cu băț și cu umbrelă,
 Cu clac peste căciulă, tu, om — metamorfoză,
 Imi ești, ori cum, simpatic... Hai urcă-te 'n nacelă!
 Prostia ta eternă mă va distra pe cale —
 Voiți suporta cu milă chiar criticile tale,
 Cum păsări uriașe pe aripele grele
 Îngăduie să stee și alte păsărele
 Ce n'ar putea ajunge în țările cu soare...

Te-oiiu remorca cu mine...

In veșnica splendoare
 Pe unde nu sînt neguri, ci numai lumi albastre,
 Vom evoca trecutul prieteniei noastre
 De care mă-e rușine... Să nu ne'nduioșăm...
 Sîntem protivnici doară... acuma pugilăm...
 Vom evoca pe Loghi, pe Iosif, pe Sextil,
 Pe Anghel, și pe tine, sărmane imbecil,
 Veți fi din nou Mecena, distribuind cafea,
 Veți pune pantalonii cei vechi de catifea
 Spre a părea cu dinșii că ești și tu artist...
 O, cînd mă-aduc aminte, nu pot să mă resist..
 Erai așa ridicol!.. O țin de prea mult timp...
 Mă întrebuse Joe: «Ce caută 'n Olimp
 Contrabandistu-acesta?» — I-am spus: «Fiți indulgent!
 «I-un bun băiat, sărmanul, deși n'are talent!
 Nu-ți vina lui, Stăpine! Așa a fost născut!...»

Vom rechemă în fine acest splendid trecut
 Și vom nota în treacăt ce-a fost măi plin de haz,
 Și dacă măi ar sînge să'ți urce în obraz,
 Eu mă voiți face-a crede, ilustrul meu Cioflex,
 Că te-a atins o rază, că-ți numai un reflex
 Din sufletul acelor cu cari ai stat alături,
 Tu ce-ai luat penelul drept coada unei măturî
 Și-ai preschîmbat condeiul în bită de haidău!..

Vom poposi o clipă pe coasta unui nor
 Și'n timp ce eî în aier voiți improșca cu clor,
 Tu, spre-a schimbă, veți scoate frumos volumul tău,
 Imi vei citi în tihnă vre-o două epigrame
 Și-l vei svîrli la dracu...

*) Tip celebru care umblă pe străzile Capitalei după cum e descris aici.

Pe urmă, cu piciorul
 Vom răsfoi volumul — (ertați, gentile dame,
 Napoliteța noastră) — de «schife și nuvele»
 Pe care îl vestise pe vremi «Sămănătorul» —
 Și-l veți svîrli la dracu...

Apoi, din an în an,
 Veți anunța un studiu întins despre Chavannes *)
 Și... ne-om întoarce 'n țară **)

Veți trece 'n altă barcă,
 Pîndind intimitatea persoanelor de marcă,
 Veți scrie de poetul Coșbuc că are-o casă
 Cu geamurile sparte, și altele de-aceste,
 Și-apoi supt stăpînirea unei mîini funeste,
 Veți da la mir lui Loghi, lui Iosif și lui Anghel...
 Te veți simți deodată al Criticei Arhanghel,
 Alături de Harîu... Veți patrona dueluri,
 Veți deveni multiplu, cercînd în mîi de feluri
 Să te afirmi pe lume, sărmanul meu ghiveciu !

Eh, — le-oiu nota pe toate... că nu's doî V. Ciofleci
 Supt firmamentul nostru...

Pe urmă, din crîmpeie,
 Răscumpărînd norocul de-a 'ți fi contemporan,
 Cu panu mea, hazlie voiî face un roman,
 Și-apoi romanu-acesta va crește 'n epopee:
 Un munte de ridicol măi 'nalt ca Ararat...

In gardă decî de-acuma, sinistre Goliat !

A. MIREA.

CRONICA

Stiri artistice și culturale.

* In seara de 8 Dec. st, v., Sămbătă, orele 9, va avea loc în sala cea mare a Ateneului concertul d-șoarei Aurelia Cionca; Concertul e patronat de M. S. Regina.

Se vor executa opere clasice din maștri Bach, Beethoven, Schumann, Brahms, Chopin și Paganini, Liszt. Nu ne îndoim că va fi o sală plină și publicul Capitalei va slăvi în chip demn geniul admirat și de străini al tinerei artiste ajunsă totuși de pe acuma o celebritate.

* S-a deschis la Ateneu frumoasa expoziție de pictură și sculptură a d-lor Kimon Loghi, Lukian și Späthe, ea va sta deschisă toată luna Decembrie.

*) Pentru lămurirea cititorilor cari au avut neorocirea să nu cunoască pînă în momentul de față personalitatea complexă a d-lui V. Cioflece, declarăm că acest important personaj este și autorul unui studiu asupra pictorului *Pucis de Chavannes*.

**) Pentru a evita orice confuzie, ținem a spune că d. V. Cioflece a fost un Parisian foarte bine apreciat de... portarii Muzeelor publice.

„MINERVA“

INSTITUT DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURĂ
B-dul Academiei 3, — Edgar Quinet 4.
BUCUREȘTI

A apărut:

ZORILE

DRAMA ISTORICĂ ÎN DOUA ACTE

ȘI ÎN VERSURI

DE

ST. O. IOSIF

PREȚUL LEI 1.—

De vânzare la toate librăriile

A APĂRUT:

Calendarul „Minervei”

PE 1908

Este al X-lea an de apariție al acestei utile și foarte frumoase publicațiuni periodice. Este, fără îndoială, cel mai prețios Calendar, recunoscut astfel de toate ziarele și revistele române. Neîntrecut ca execuție tehnică, împodobit cu cele mai reușite icoane din viața culturală și politică, coprinzător de multe și variate articole literare și științifice. Calendarul „Minervei” și-a câștigat în viața cetitorilor români un loc stabil. Conține șeșe planșe artistice. *Familia Regală* și *Familia princiară*. Apoi patru foi artistice de nemuritorul maestru Grigorescu dintre care una în 3 culori *Logofeteasa*, una în 2 culori *Dela pășune*, *Primăvara* și *Car cu boi* cele mai frumoase

■ ■ ■

perle ale maestrului

■ ■ ■

Calendarul este consacrat operelor neîntrecutului GRIGORESCU, după a cărui tablouri s'a reprodus

■ ■ ■

peste 150 de bucăți.

■ ■ ■

PREȚUL LEI: 1.25

DE VÂNZARE LA TOATE LIBRĂRIILE